

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla)

14 ta' Di?embru 2006 (*)

"Sitt Direttiva – E?enzjonijiet – Artikoli 13(A)(1)(e) – Portata ta' l-e?enzjoni – Manifattura u tiswija ta' prote?ijiet dentali minn intermedjarju li mhuwiex dentista jew tekniku dentali – Subappalt lil tekniku dentali"

Fil-kaw?a C-401/05

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Hoge Raad der Nederlanden (l-Olanda), permezz ta' de?i?joni tal-11 ta' Novembru 2005, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fl-14 ta' Novembru 2005, fil-pro?edura

VDP Dental Laboratory NV

vs

Staatssecretaris van Financiën,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn A. Rosas, President ta' l-Awla, A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Lõhmus u A. Ó Caoimh (Relatur), Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Kokott,

Re?istratur: R. Grass,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li rat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al VDP Dental Laboratory NV, minn R. Oorthuizen, belastingadviseur,
- g?all-Gvern Olandi?, minn H. G. Sevenster u M. de Mol, b?ala a?enti,
- g?all-Gvern Elleniku, minn S. Spyropoulos u K. Boskovits, kif ukoll minn O. Patsopoulou, b?ala a?enti,
- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn D. Triantafyllou u A. Weimar, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tas-7 ta' Settembru 2006,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikoli 13(A)(1)(e), 17(3)(a), u 28?(A)(a) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta'

taxxa fuq il-valur miġjud: bażi uniformi ta' stima (?U L 145, p. 1), kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE ta' l-10 ta' April 1995 (?U L 102, p. 18, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva").

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn VDP Dental Laboratory NV (iktar 'il quddiem "VDP") u s-Staatssecretaris van Financiën (is-Segretarju ta' l-Istat għall-Finanzi), għal dak li jikkonferma d-dritt ta' din l-impriża li tnaqqas, għas-snin 1996 u 1998, it-taxxa fuq il-valur miġjud (iktar 'il quddiem il-"VAT") fuq l-*input* imposta fuq il-provvista ta' proteġġijiet dentali, imwettqa għal dentisti stabbiliti fl-Olanda u fi Stati Membri oħra.

Il-kuntest ġuridiku

Il-leġiżlazzjoni Komunitarja

3 L-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva jissuġġerha għall-VAT "il-provvista ta' oġġetti u servizzi magħmula bi kull fit-territorju tal-pajjiż minn persuna taxxabli li ta'ixxi b'ala tali".

4 L-Artikolu 13(A)(1)(e) ta' din id-direttiva jiddisponi li:

« Eżenzjonijiet fit-territorju tal-pajjiż

A. Eżenzjonijiet għal kull attivitajiet fl-interess pubbliku

1. Mingħajr preżudizzju għal disposizzjonijiet oħrajn tal-Komunità, l-Istati Membri għandhom jeżentaw li jkollhom ta' kondizzjonijiet li huma għandhom jistabilixxu għal skopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u għara tat-tali eżenzjonijiet u tal-prevenzjoni ta' kawlkwe evażjoni, evitar jew abbuż possibbli:

[...]

e) servizzi furnuti mit-tekniki dentali fil-kapaċità tal-professjoni tagħhom u prototipi [proteġġijiet] dentali pprovduti mid-dentisti u tekniki dentali".

5 L-Artikolu 17(2)(a) ta' din id-direttiva, kif emendata bl-Artikolu 28f(1) ta' din l-istess direttiva, jipprovdi, ta' it-titolu "Oriġini u skop tad-dritt li tnaqqas":

"2. Sa kemm l-oġġetti u s-servizzi huma użati għall-iskopijiet fuq it-transazzjoni taxxabli tiegħu [tat-tranżazzjonijiet taxxabli tagħha], il-persuna taxxabli għandha tkun intitolata biex tnaqqas mit-taxxa li hi responsabbli biex tallas:

a) [il-VAT] dovuta jew m'allsa għewwa t-territorju tal-pajjiż rigward l-oġġetti jew is-servizzi pprovduti jew li għad għandhom jiġu furnuti lil minn persuna taxxabli oħra".

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali

6 Fil-verġjoni fis-sekwal qabel l-1 ta' Diċembru 1997, l-Artikolu 11(1)(g) tal-liġi dwar il-fatturat (Wet op de omzetbelasting), tat-28 ta' Junju 1968 (Stb. 1968 Nru 329, iktar 'il quddiem il-"liġi ta' l-1968 dwar il-VAT"), kienet tipprovdi li jkun eżenti mill-VAT:

""il-provvisti u s-servizzi mwettqa mid-dentisti u t-tekniki dentali [...]"

7 Wara l-1 ta' Diċembru 1997, l-Artikolu 11 (1)(g) tal-liġi ta' l-1968 dwar il-VAT jiddisponi li huma eżenti mill-VAT:

""is-servizzi mogħtija mill-psikologi u t-tekniki dentali; il-provvista ta' proteġġijiet dentali [...]"

8 L-Artikolu 15(2) ta' din il-li?i jipprovdi li:

"Sa fejn il-beni u s-servizzi ji?u u?ati g?all-e?i?enzi tal-provvisti msemija [fl-Artikolu] 11 [...], id-dritt g?al tnaqqis huwa applikabbli biss g?all-provvisti indikati fl-Artikolu [11] (i), (j) u (k), bil-kundizzjoni li d-destinatarju ta' dawn il-provvisti jkollu indirizz permanenti tieg?u jew ikun stabbilit barra l-Komunità jew li dawn il-provvisti jikkon?ernaw direttament l-o??etti li se ji?u esportati lejn pajji? li mhuwiex fil-Komunità."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

9 VDP hija impri?a stabbilita fl-Olanda li l-attività tag?ha tikkonsisti f'li twestaq, fuq talba tad-dentisti stabbiliti f'dan l-Istat Membru, fi Stati Membri o?ra kif ukoll f'pajji?i terzi, xog?ol tekniku dentali, b?all-inkapsular ta' sinna, mili u *bridgework*. Wara li tkun ivverifikat jekk il-kisja ta' ?ibs g?as-snien mag?mula mid-dentisti tkunx tista' tintu?a g?all-iffabbrakar ta' prote?i dentali, VDP tindirizza dawn il-kisjiet lil laboratorju li jinsab barra mill-Komunità, li minnhom jintalab jiffabbraka prote?i dentali fuq din il-ba?i. Malli din il-prote?i tkun lesta, il-laboratorju jg?addiha lil VDP, li t?allas prezza lilha u, skond il-ka?, timportha fil-Komunità. Wara, VDP tipprovdi l-prote?i bi ?las lid-dentist li jkun ordnaha. VDP ma timpjegax tekni?i dentali jew dentisti.

10 Fid-dikjarazzjonijiet tal-VAT g?all-perijodu ta' l-1 ta' Jannar 1996 sal-31 ta' Di?embru 1998, VDP stmat li l-provvisti mag?mula permezz tag?ha lil dentisti stabbiliti fl-Olanda kienu e?enti mill-VAT u, konsegwentement, skond l-Artikolu 15(2) tal-Li?i ta' l-1968 dwar il-VAT, hija ma naqqisx l-*input* VAT dwar dawn il-provvisti, ?lief g?al dik dwar il-provvisti mag?mula lil dentisti stabbiliti barra mill-Olanda.

11 Intbag?at avvi? ta' a??ustament tal-VAT lil VDP g?al dak li jkkon?erna dan il-perijodu. Fil-fatt, skond l-ispettur tad-Dipartiment tat-Taxxi, billi VDP twestaq biss provvisti elenkati fl-Artikolu 11 tal-Li?i ta' l-1968 dwar il-VAT, hija mhijiex awtorizzata tnaqqas din it-taxxa, anki f'dak li jkkon?erna l-provvisti mag?mula lil dentisti stabbiliti barra mill-Olanda, ?lief fil-ka? fejn in-nuqqas ta' tnaqqis iwassal g?al tassazzjoni doppja, minn na?a, billi l-prodotti huma esportati lejn pajji? terz u, min-na?a l-o?ra, fil-ka? ta' provvista intrakomunitarja bil-kundizzjoni li VDP issemmi n-numru tal-VAT tax-xerrej u li tag?mel dikjarazzjoni ta' provvista intrakomunitarja. Dawn l-a??ar kundizzjonijiet ma kinux madankollu ssodisfatti fil-kaw?a.

12 B'sentenza tat-13 ta' Jannar 2003, il-Gerechtshof te Amsterdam (il-Qorti ta' l-Appell ta' Amsterdam) idde?idiet, kontra dak sostnut mill-ispettur tad-Dipartiment tat-Taxxi, li l-provvisti ta' VDP g?all-perijodu bejn l-1 ta' Jannar 1996 sat-30 ta' Novembru 1997 mhuwiex e?enti ta?t l-Artikolu 11(1)(g) tal-Li?i ta' l-1968 dwar il-VAT fil-ver?joni tieg?u fis-se?? qabel l-1 ta' Di?embru 1997, b'mod li l-a??ustament li VDP wettqet ma kinitx i??ustifikata g?al dan il-perijodu.

13 Min-na?a l-o?ra, fir-rigward tal-perijodu bejn l-1 ta' Di?embru 1997 sal-31 ta' Jannar 1998, il-Gerechtshof te Amsterdam stmat li l-attivitàjiet ta' VDP jissodisfaw il-kundizzjonijiet ipprovdu minn din id-dispo?izzjoni fil-ver?joni tag?ha fis-se?? mill-1 ta' Di?embru 1997. Fil-fatt, minkejja li l-attivitàjiet ta' VDP ma jstg?ux jitqiesu li huma provvista ta' prote?i dentali minn tekniku dentali skond l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva, billi l-ebda impjegat ta' VDP m'g?andu diploma ta' tekniku dentali u li VDP sempli?ement tir?ievi l-ordni, tevalwa l-kisja ta' ?ibs, tittra?metti l-ordni ta' manifattura tal-prote?i dentali lil terz u tipprovdi din ta' l-a??ar lill-klijent, jibqa' l-fatt li, skond din il-qorti, l-Artikolu 11(1)(g) tal-Li?i ta' l-1968 dwar il-VAT, g?all-kuntrarju ta' din id-dispo?izzjoni tas-Sitt Direttiva, ma jimponi l-ebda kundizzjoni fir-rigward tal-kwalità tal-fornitur li jwestaq il-provvista. G?aldaqstant, il-Gerechtshof te Amsterdam ?a?ad it-tnaqqis ta' VDP g?al dan il-perijodu g?ar-ra?uni li peress li l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 11(1)(g) tal-Li?i ta' l-1968 dwar il-VAT kienu indissolubbilment marbuta ma' l-esklu?joni tad-dritt ta' tnaqqis tal-VAT, VDP ma setg?atx fl-istess

in tinvoka l-eżenzjoni prevista f'dan l-Artikolu u, bil-għan li tnaqqas il-VAT, id-dispożizzjoni tas-Sitt Direttiva li permezz tagħha l-provvisti tagħha mhumiex eżenti.

14 Fl-appell tagħha fil-Kassazzjoni ppreżentat għand il-Hoge Raad der Nederlanden (il-Qorti Suprema ta' l-Olanda), VDP sostniet li kellha dritt tnaqqas il-VAT f'dak li jikkonferma l-provvisti mwettqa fi Franza u fl-Italja. Billi, skond il-leżijonijiet nazzjonali dwar il-VAT ta' dawn iż-żewġ Stati Membri, il-provvisti ta' xogħol dentali li twettqu minn VDP mhumiex sużżetti għal eżenzjoni, il-prodotti u servizzi mixtrija minnha għall-provvista ta' proteżjoni dentali lid-dentisti stabbiliti f'dawn l-Istati Membri huma fil-fatt użati fil-kuntest tal-provvisti taxxabli skond is-Sitt Direttiva. L-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva għalhekk jimplika li VDP tista', f'dan ir-rigward, tnaqqas il-VAT.

15 Fil-qorti tar-rinviju, il-Hoge Raad der Nederlanden tosserva li ma jistax jiġi dedott la mill-ifformular ta' l-Artikolu 11(1)(g) tal-Liżi ta' l-1968 dwar il-VAT, fil-verżjoni tiegħu fis-sekond mill-1 ta' Diċembru 1997, la mit-tneissil tiegħu, li l-applikazzjoni ta' eżenzjoni hija sużżetta għall-kundizzjoni li l-fornitur ikollu kwalità speċifika. Din il-qorti tistaqsi madankollu dwar jekk din il-konklużjoni tikkostitwixxi applikazzjoni korretta ta' l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva. Minn na'ha, l-għan tat-tnaqqis ta' l-ispejje mediċi jista' jmur favur l-eżenzjoni tal-provvisti kkontestati (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Jannar 2001, Il-Kummissjoni vs Franza, C-76/99, 249 p. 249, punt 23). Min-na'ha l-oħra, madankollu, interpretazzjoni aktar stretta tista' twassal li, ta' it-termini "provvista ta' proteżjoni dentali minn tekniċi dentali", jiġu biss inklużi l-provvisti minn tekniku dentali li jaqsi f'din il-kwalità.

16 Issa, il-Hoge Raad der Nederlanden tistaqsi jekk, meta provvista ta' proteżjoni dentali titlaq minn Stat Membru li jeżenta, skond is-Sitt Direttiva, din il-provvista lejn Stati, b'ar-Repubblika Franċiża u r-Repubblika Taljana, fejn il-provvista tiġi intaxxata bis-saħħa ta' l-Artikolu 28(3)(a) tas-Sitt Direttiva flimkien mal-punt 2 ta' l-Anness E tagħha, l-Artikolu 17(3)(a) ta' din id-direttiva jkun ta' ostaklu għat-tnaqqis tal-VAT jew jekk il-prinċipju ta' newtralità fiskali jimponi fuq l-Istat Membru ta' dispożizzjoni li jawtorizza dan it-tnaqqis. F'dan ir-rigward, din il-qorti tosserva li jekk l-Artikolu 17(1) ta' din id-direttiva ma jagħti dritt għat-tnaqqis tal-VAT fl-eżenzjoni pprovduta fl-Artikolu 13 tagħha, l-Artikolu 17(3)(b) ta' l-istess direttiva jagħti wkoll dritt għat-tnaqqis favur l-eżenzjoni pprovduta fl-Artikolu 28 f'dak li jikkonferma l-provvisti intrakomunitarji.

17 Peress illi kkonstatat li l-Qorti tal-Ġustizzja ntalbet taqta' din il-kwistjoni fil-kawża Eurodental (C-240/05), li hija pendenti quddiemha, il-Hoge Raad der Nederlanden iddeżidiet li tissospendi l-proċediment u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li se jkunu:

"1) L-Artikolu 13(A) *in initio* u (e) tas-[Sitt Direttiva] għandu jiġi interpretat fis-sens li, bit-termini "provvista ta' proteżjoni dentali minn tekniċi dentali", għandu jinftiehem ukoll il-provvista ta' proteżjoni dentali minn persuna taxxabli li tiddelega l-manifattura lil tekniku dentali?

2) Fil-każ li r-risposta għall-ewwel domanda tkun pożittiva, l-Artikolu 17(3)(a) tas-Sitt Direttiva, għandu jiġi interpretat fis-sens li Stat Membru, li eżenta [mill]-VAT il-provvisti in kwistjoni iktar 'il fuq, għandu madankollu jagħti dritt għat-tnaqqis dwar dawn il-provvisti sa fejn dawn iseżżu (b'mod partikolari abbażi ta' l-Artikolu 28b(B)(1) *in initio* u l-ewwel inqas, tas-Sitt Direttiva) fi Stat Membru ieor li eskludivi mill-eżenzjoni b'applikazzjoni ta' l-Artikolu 28(3)(a) flimkien mal-punt 2 ta' l-Anness E tas-Sitt Direttiva?"

Fuq id-domandi preliminari

18 Bl-ewwel domanda, il-qorti ta' rinviju tistaqsi jekk l-eżenzjoni tal-VAT ipprovduta fl-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva hiji applikabbli għall-provvisti ta' proteżjoni dentali mwettqa minn fornitur li jkun iddelega l-manifattura lil tekniċi dentali.

19 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li din id-domanda qed titqieg?ed f'dak li jikkon?erna provvisti mwettqa minn fornitri?i, VDP, li hija stess ma timpjegax la dentisti u lanqas tekni?i dentali, i?da li te?er?ita attivitajiet kummer?jali intermedjarji li fil-kuntest tag?hom hija tixtri prote?i dentali ming?and tekni?i dentali biex tbig?hom lil dentisti jew lil individwi.

20 G?aldaqstant g?andu ji?i e?aminat jekk il-il-provvisti ta' prote?i dentali mwettqa minn intermedjarju kummer?jali b?al dan, li m'g?andux il-kwalità ta' dentist jew ta' tekniku dentali, jaqq?ux ta?t id-dispo?izzjonijiet ta' l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva.

21 Skond il-Gvern Olandi?, il-provvisti kollha ta' prote?i dentali mmanifatturati minn tekni?i dentali jaqq?u ta?t l-e?enzjoni pprovvduta f'din id-dispo?izzjoni, kemm jekk dawn il-prote?i jkunu pprovvduti direttament minn tekni?i dentali u kemm jekk indirettament permezz ta' intermedjarju. Min-na?a l-o?ra, VDP, il-Gvern Grieg u l-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej isostnu li din l-e?enzjoni mhijiex applikabbli.

22 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li s-Sitt Direttiva tag?ti kamp ta' applikazzjoni ferm wiesa' lill-VAT li tinkludi l-attivitajiet kollha ekonomi?i tal-produttur, tal-kummer?jant jew ta' fornituri ta' servizzi (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal-15 ta' ?unju 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties, 348/87, ?abra p. l?1737, punt 10).

23 L-Artikolu 13 ta' din id-direttiva je?enta madankollu mill-VAT ?erti attivitajiet. Skond il-?urisprudenza, it-termini u?ati biex ji?u indikati dawn l-e?enzjonijiet huma madankollu ta' interpretazzjoni stretta, billi jikkostitwixxu derogi g?all-prin?ipju ?enerali li jg?id li l-VAT tit?allas fuq kull provvista ta' beni jew provvista ta' servizzi mwettqa bi ?las minn persuna taxxabbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi ta' l-1 ta' Di?embru 2005, Ygeia, C?394/04 u C?395/04, ?abra p. l?10373, punt 15; tad-9 ta' Frar 2006, Stichting Kinderopvang Enschede, C?415/04, ?abra p. l?1385, punt 13, u tat-8 ta' ?unju 2006, L.u.P., C?106/05, li g?adha ma ?ietx ippublikata fil-?abra, punt 24).

24 Barra minn dan, l-Artikolu 13(A) tas-Sitt Direttiva je?enta mill-VAT mhux l-attivitajiet kollha ta' interess ?enerali, i?da biss dawk elenkati u deskritti hemmhekk b'mod dettaljat ?afna (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-12 ta' Novembru 1998, Institute of the Motor Industry, C?149/97, ?abra p. l?7053, punt 18, u ta' l-20 ta' Novembru 2003, Unterpertinger, C?212/01, ?abra p. l?13859, punt 36).

25 G?aldaqstant, jekk huwa veru li dawn l-e?enzjonijiet jing?ataw favur attivitajiet li g?andhom ?erti g?anijiet, il-bi??a 'l kbira tad-dispo?izzjonijiet ta' l-Artikolu 13(A) tas-Sitt Direttiva tippre?i?a wkoll li l-operaturi ekonomi?i li huma awtorizzati jag?tu l-provvisti e?enti u dawn mhumix g?aldaqstant iddefiniti b'riferiment g?al kun?etti purament materjali u funzjonali (sentenzi tal-11 ta' Lulju 1985, Il-Kummissjoni vs Il-?ermanja, 107/84, ?abra p. 2655, punt 13; Stichting Uitvoering Financiële Acties, i??itata iktar 'il fuq, punt 12, u tas-7 ta' Settembru 1999, Gregg, C?216/97, ?abra p. l?4947, punt 13).

26 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li, skond il-?urisprudenza, l-e?enzjonijiet iprovvduti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva jikkostitwixxu kun?etti awtonomi ta' dritt Komunitarju u g?alhekk g?andhom jing?ataw definizzjoni Komunitarja. Dan id-dritt g?andu jkun il-ka? ukoll fir-rigward tal-kundizzjonijiet spe?ifi?i li huma me?tie?a sabiex wie?ed jibbenefika minn dawn l-e?enzjonijiet u, b'mod partikolari, ta' dawk li jikkon?ernaw il-kwalità jew l-identità ta' l-operatur ekonomiku li jag?ti provvisti li huma koperti mill-e?enzjoni. Fil-fatt, jekk, skond il-fra?i introduttiva ta' l-Artikolu 13(A)(1) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri jistabbilixxu l-kundizzjonijiet g?all-e?enzjonijiet sabiex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u ?ara u sabiex jimpedixxu kwalunkwe eva?joni, evitar jew abbu? possibbli, dawn il-kundizzjonijiet ma jistg?ux jaffettwaw id-definizzjoni tal-kontenut ta' l-e?enzjonijiet iprovvduti (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-26 ta' Mejju 2005, Kingscrest Associates u

Montecello, C?498/03, ?abra. p. l?4427, punti 22 sa 24, u l-?urisprudenza ??itata).

27 Fir-rigward ta' l-e?enzjoni fil-kaw?a prin?ipali, l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva jipprevedi, skond l-istess termini tat-tieni parti tal-fra?i tag?ha, l-e?enzjoni ta' "prote?i dentali pprovduti mid-dentisti u tekni?i dentali".

28 B?al fil-ka? tal-parti l-kbira ta' l-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 13(A) ta' din id-direttiva, u b'differenza minn numru minnhom previsti fl-Artikolu 13(B) tag?ha (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-26 ta' ?unju 2003, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, C?305/01, ?abra p. l?6729, punt 64, u ta' l-4 ta' Mejju 2006, Abbey National, C?169/04, ?abra p. l?4027, punt 66), din l-e?enzjoni hija g?alhekk mhux biss iddefinita skond in-natura tal-beni pprovduti, i?da wkoll skond il-kwalità tal-fornitur.

29 Din ir-restrizzjoni tal-kamp ta' applikazzjoni ta' l-e?enzjoni tirri?ulta espli?itament mill-ver?jonijiet lingwisti?i kollha ta' l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva (ara, minbarra l-ver?joni Fran?i?a, b?ala e?empju, il-ver?joni Dani?a – "tandlaegers og tandteknikeres levering af tandproteser" –, ?ermani?a – "die Lieferungen von Zahnersatz durch Zahnärzte und Zahntechniker" –, Ingli?a – "dental prostheses supplied by dentists and dental technicians" –, Taljana – "le forniture di protesi dentarie effettuate dai dentisti e dagli odontotecnici" –, u Olandi?a – "het verschaffen van tandprothesen door tandartsen en tandtechnici").

30 Dan huwa wkoll ikkorroborat bil-fatt li l-ewwel parti tal-fra?i ta' l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva te?enta l-provvista ta' servizzi mwettqa mill-istess tekni?i dentali fil-kuntest tal-professjoni tag?hom, b'din l-e?enzjoni applikabbli wkoll g?all-attivitajiet kollha li jikkostitwixxu l-g?an spe?ifiku ta' din il-professjoni.

31 Jirri?ulta b'hekk b'mod ?ar mill-iffomular ta' l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva li din id-dispo?izzjoni te?enta mill-VAT mhux il-provvisti ta' prote?i dentali kollha, i?da biss dawk li jitwettqu mill-membri ta' ?ew? professjonijiet spe?ifi?i, ji?ifieri dawk tad-"dentist" u tat-"tekniku dentali".

32 Konsegwentement, il-provvisti ta' prote?i dentali mwettqa minn intermedjarju li m'g?andux il-kwalità ta' dentist jew dik ta' tekniku dentali ma jid?lux fil-kamp ta' applikazzjoni ta' l-e?enzjoni pprovduta minn din id-dispo?izzjoni.

33 G?aldaqstant, l-e?enzjoni prevista mil-Li?i ta' l-1968 dwar il-VAT, li, mill-1 ta' Di?embru 1997, hija applikabbli minn issa 'l quddiem g?all-provvisti kollha ta' prote?i dentali tkun xi tkun l-kwalità tal-fornitur ta' dawn ta' l-a??ar, tmur kontra l-iffomular tad-dispo?izzjonijiet korrispondenti tas-Sitt Direttiva. L-interpretazzjoni wiesg?a fuq dan il-punt mill-Gvern Olandi? tmur kontra l-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja ??itata fil-punt 23 ta' din is-sentenza, li tg?id li l-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 13 ta' din id-direttiva, u b'mod partikolari t-termini "dentisti" u "tekniku dentali", huma ta' interpretazzjoni stretta.

34 Dan il-Gvern madankollu jsostni li l-prin?ipju ta' interpretazzjoni stretta ta' l-e?enzjonijiet mhijiex l-unika rilevanti sabiex tiddefinixxi l-kamp ta' applikazzjoni ta' dawn ta' l-a??ar u li jaqbel ukoll li ji?i kkunsidrat kemm mill-g?an tag?hom kif ukoll mill-prin?ipju tan-newtralità fiskali. Minn na?a, l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva, b?al fil-ka? tal-paragrafu 1(b) u (?), ta' dan l-Artikolu, g?andu b?ala g?an li jevita li l-ispejje? medi?i, f'dan il-ka? l-ispejje? dentali, isiru ina??essibbli min?abba ?-?ieda ta' l-ispejje? tag?hom kieku dawn l-ispejje? kienu su??etti g?all-VAT (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-11 ta' Jannar 2001, Il-Kummissjoni vs Franza, C?76/99, ?abra p. l?249, punt 23, u ta' l-10 ta' Settembru 2002, K?ugler, C?141/00, ?abra p. l?6833, punt 29). Dan madankollu jkun ukoll il-ka? jekk il-fornituri ta' prote?i dentali mwettqa mill-intermedjarji ma jkunux e?enti billi d-dentisti, li huma stess iwettqu operazzjonijiet e?enti, ma jkunux jistg?u jnaqqsu l-*input* VAT u, g?aldaqstant, jg?addu r-riperkussjonijiet ta' din it-taxxa fuq il-pazjenti tag?hom. Min-na?a l-

o?ra, l-intermedjarji u t-tekniki dentali jwettqu provvisti identiki billi, g?ad-dentisti, huwa ming?ajr importanza jekk il-fornitur jimmanifattura huwa stess il-proteki dentali jew li huwa jag?ti din l-operazzjoni b'subappalt lil tekniku dentali.

35 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i kkonstatat, madankollu, li t-termini "dentisti" u "tekniki dentali", li jinsabu fl-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva huma nieqsa mill-ambigwi? u li ta?t piena li ji?i emendat radikalment it-test ta' din id-dispo?izzjoni u li jirrendi bla effett il-kundizzjoni dwar il-kwalit? tal-fornitur, dawn it-termini ma jkunux, ?arament, mifhuma b?al li jinkludu l-intermedjarji li mhumiex pre?i?ament la dentisti u lanqas tekniki dentali.

36 Konsegwentement, billi l-le?i?latur Komunitarju ma kellux l-intenzjoni jestendi l-benefi??ju ta' l-e?enzjoni msemmija f'din id-dispo?izzjoni g?all-provvisti ta' proteki dentali li mhumiex mwettqa minn dentisti jew tekniki dentali, la l-g?anijiet imfittxija minn din l-e?enzjoni u lanqas il-prin?ipju tan-newtralit? fiskali ma jimponu interpretazzjoni estensiva ta' l-Artikolu 13(A) tas-Sitt Direttiva fuq dan il-punt.

37 G?all-kuntrarju, fid-dawl ta' l-ifformular pre?i? tal-kundizzjonijiet ta' l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva, kull interpretazzjoni li twessa' t-test ta' din id-dispo?izzjoni g?andha titqies li hija inkompatibbli ma' l-g?an tag?ha hekk kif inti?a mil-le?i?latur Komunitarju (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Stichting Uitvoering Financi?le Acties, i??itata iktar 'il fuq, punt 14).

38 Barra minn dan, interpretazzjoni stretta ta' l-e?enzjoni prevista f'din id-dispo?izzjoni mhijiex tali li ??a??ad lilha mill-effetti tag?ha billi l-provvisti mwettqa minn tekniku dentali lil intermedjarju b?al dak fil-kaw?a prin?ipali huma e?enti mill-VAT, b'mod li dan ta' l-a??ar m'g?andux i?allas il-VAT fuq provvisti b?al dawn.

39 Isegwi li l-provvista ta' proteki dentali mwettqa minn intermedjarju li m'g?andux il-kwalit? ta' dentist jew dik ta' tekniku dentali ma taqax ta?t l-e?enzjoni pprovvduta fl-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva u li, g?aldaqstant, hija tibqa' su??etta g?ar-regola ?enerali ta' impo?izzjoni ta' VAT prevista fl-Artikolu 2(1) ta' din id-direttiva. Skond l-Artikolu 17(2)(a) tas-Sitt Direttiva, provvisti b?al dawn g?alhekk jag?tu dritt g?al tnaqqis ta' l-*input* VAT.

40 F'dan ir-rigward, jirri?ulta mill-?urisprudenza li d-dispo?izzjonijiet ta' l-Artikolu 17(2) tas-Sitt Direttiva, moqri flimkien ma' dawk ta' l-Artikoli 2 u 13(A)(1)(e) ta' l-istess direttiva, jag?tu lill-persuni drittijiet li jistg?u jinvokaw fil-konfront ta' l-Istat Membru kkon?ernat quddiem il-qorti nazzjonali (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-6 ta' Lulju 1995, BP Soupergaz, C?62/93, ?abra p. l?1883, punti 35 u 36, u tat-18 ta' Jannar 2001, Stockholm Lind?park, C?150/99, ?abra p. l?493, punti 32, 33 u 35).

41 G?aldaqstant, impri?a b?al VDP, li to??ezzjona g?al li?i nazzjonali b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, min?abba li hija inkompatibbli mas-Sitt Direttiva, tista' tinvoka direttament id-dispo?izzjonijiet tag?ha sabiex tikseb l-issu??ettar ta' provvisti ta' proteki dentali kkon?ernati g?all-VAT u, g?aldaqstant, tnaqqas l-*input* VAT g?al dawn il-provvisti.

42 Konsegwentement, hemm lok li r-risposta g?all-ewwel domanda preliminari mag?mula tkun li l-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li mhuwiex applikabbli g?all-provvisti ta' proteki dentali mwettqa minn intermedjarju b?al dak fil-kaw?a prin?ipali li m'g?andux il-kwalit? ta' dentist jew ta' tekniku dentali, i?da li kiseb proteki b?al dawn ming?and tekniku dentali.

43 F'dawn i?-?irkustanzi, mhemmx lok li ting?ata risposta g?at-tieni domanda preliminari.

Fuq l-ispejje?

44 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta'

kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tidde?iedi li:

L-Artikolu 13(A)(1)(e) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE ta' l-10 ta' April 1995, g?andu ji?i interpretat fis-sens li mhuwiex applikabbli g?all-provvisti ta' prote?i dentali mwettqa minn intermedjarju b?al dak fil-kaw?a prin?ipali li m'g?andux il-kwalit? ta' dentist jew ta' tekniku dentali, i?da li kiseb prote?i b?al dawn ming?and tekniku dentali.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Olandi?.